

Procés de participació ciutadana "Com volem el Collsacabra en el futur?"

Octubre de 2021 a juliol de 2022

Síntesi de resultats

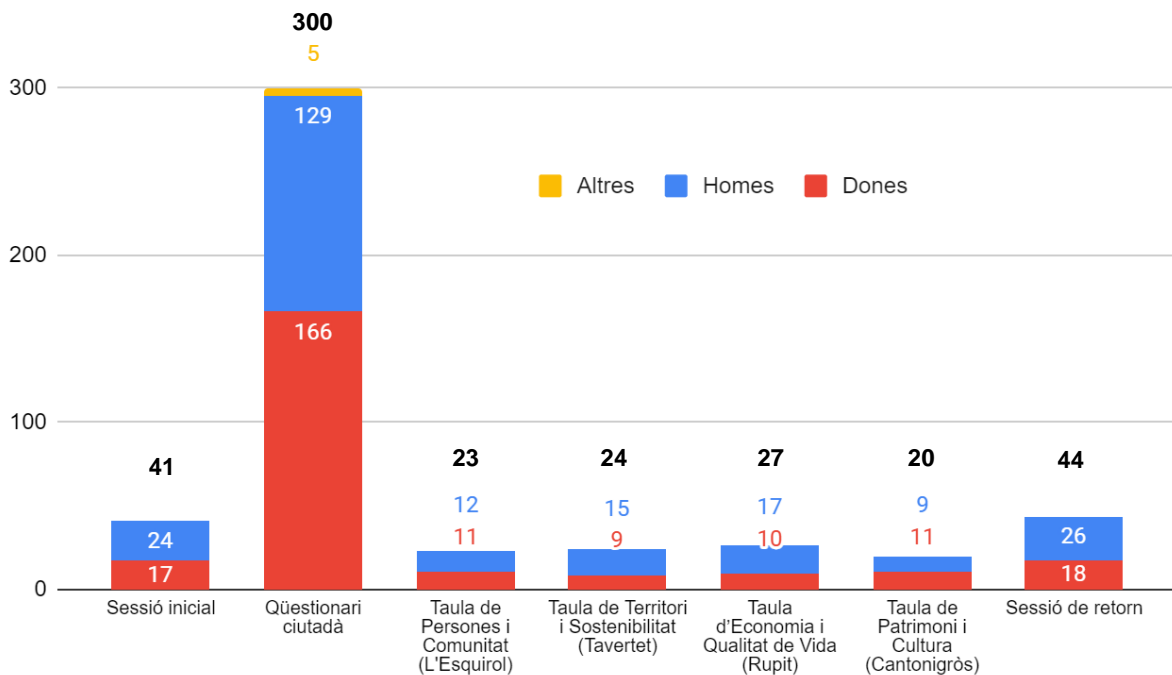

Fases del procés i dades de participació

El procés participatiu s'ha estès durant **8 mesos**, en els quals s'ha comptat amb més de **300 participacions en línia**, al voltant d'un centenar de participants en les **4 taules de treball** per tot el territori, i una vuitantena de participants sumant la **sessió de presentació i la de retorn**.

Participants del procés participatiu CollsacabraFutur

Decàleg "Com volem el Collsacabra en el futur"

Com a resultat del procés s'han obtingut un decàleg i 11 projectes tractor proposats per la ciutadania, que han d'enfocar el futur del Collsacabra.

El Collsacabra aposta per:

1. Un patrimoni natural i un paisatge cuidats i pròspers, per al benestar de tothom.
2. Uns espais i serveis dels pobles més amables i accessibles per a les persones.
3. Un habitatge digne, econòmic i sostenible, especialment per a la gent jove del Collsacabra.
4. Uns pobles autosuficients i eficients energèticament.
5. Una mobilitat sostenible entre els pobles del Collsacabra i amb la resta del territori.
6. Una agricultura i una ramaderia regeneratives, sostenibles i ètiques, centrades en la producció local.
7. Una economia local amb facilitats i oportunitats per a la gent jove del Collsacabra.
8. Un turisme diversificat, repartit al llarg de l'any i respectuós amb l'entorn i la població local.
9. Una oferta cultural i un patrimoni material i immaterial vius i a l'abast de tothom.
10. Una població tant escolar com adulta conscienciada, crítica i responsable.

I tot això, amb la **implicació d'una ciutadania i una xarxa d'agents capacitada i apoderada**.

Projectes tractor per al futur del Collsacabra

Els **projectes tractor** que emanen del procés participatiu són:

Títol	Punt/s decàleg
 Custodiem el Collsacabra: Conservació i cura compartida del patrimoni natural i el paisatge	1, 10
 Educació, salut i suport comunitari: Xarxa d'acompanyament per a les cures del Collsacabra	2
 Collsacabra accessible: Programa d'intervencions per millorar l'accessibilitat a la via pública	2
 Ens quedem al Collsacabra: Programa per l'accés a l'habitatge	3
 Collsacabra autosuficient: Incentius per al foment de les energies renovables	4
 Línia directa Collsacabra-Vic-Barcelona: Revisió dels horaris de bus	5
 Vers un nou model agrari: Programa de transició a una agricultura i ramaderia sostenibles	6
 Collsacabra Activa: Programa de foment de l'economia local	7
 Promoció del nostre Collsacabra: foment d'un turisme responsable i respectuós	8
 L'art és cultura, la cultura és vida: Espais per a la producció artística al Collsacabra	9
 Model de governança propi del Collsacabra: coproducció i coordinació d'iniciatives	10

Tot seguit es mostren les fitxes dels projectes:

Títol	Custodiem el Collsacabra Conservació i cura compartida del patrimoni natural i el paisatge		
Punt del decàleg	1. Un patrimoni natural i un paisatge cuidats i pròspers, per al benestar de tothom 10. Una població tant escolar com adulta conscienciada, crítica i responsable	Objectius	Promoure l'educació ambiental al Collsacabra Vetllar per la conservació del patrimoni natural i el paisatge, especialment pel que fa a la conservació dels rius i rieres Regular la massificació turística per aconseguir un turisme sostenible
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> • Impulsar campanyes i accions d'educació i sensibilització ambiental, tant entre la població escolar com adulta, per fomentar actituds de respecte, compromís i responsabilitat vers el territori. • Crear jornades de sensibilització ambiental dirigides a les escoles (per exemple a Rupit ja es fa), i impulsar que aquests projectes segueixin en el temps. • Ampliar la protecció legal del medi natural i del paisatge del Collsacabra. El Collsacabra es mereix ser protegit o tenir algun tipus de protecció, fins i tot podria ser Parc Natural. • Dur a terme una gestió forestal regenerativa per generar fusta i recursos, per mantenir un mosaic paisatgístic i fer més resilient el paisatge, per exemple, en cas d'incendi, fent ús de ramats i així a la vegada fomentar la ramaderia extensiva. • Habilitar un equip mancomunat d'agents cívics rotatoris. • Posar més papereres en els llocs on es junta el jovent (per exemple a l'Esquirol). • Facilitar la gestió de residus en llocs crítics, fer cartells de sensibilització (murals, tríptics, etc.) en les ubicacions més transitades i que convidin a la reflexió, punts de consciència des de la restauració (estovalles, gots amb missatges, etc.), cartells de benvinguda a l'entrada dels pobles i que reflecteixin els valors ambientals del territori, cartells de sensibilització perquè els visitants no llencin mocadors al terra o fer lavabo sec en zones més transitades, adequació dels espais i serveis per autocaravanes i furgonetes (indicar on són els contenidors amb un cartell). • Impulsar caminades pel territori i formació en reciclatge per a la gent gran. 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Ajuntaments • Centres educatius • Entitats naturalistes • Centres excursionistes 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Població escolar • Població adulta • Gent gran • Turistes i visitants
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Un/a tècnic/a d'educació ambiental i agents cívics • Finançament per conservar i mantenir el patrimoni • Infraestructures i xarxa de camins i senders locals • Òrgan de gestió cooperatiu local 		
Notes	L'Oficina Tècnica d'Educació i Promoció Ambiental (OTEPA) de la Diputació de Barcelona ofereix una gran varietat de materials, programes i serveis centrats en l'educació i la formació ambiental.		

Títol	Educació, salut i suport comunitari Xarxa d'acompanyament per a les cures del Collsacabra		
Punt del decàleg	2. Uns espais i serveis dels pobles més amables i accessibles per a les persones	Objectius	Cobrir les necessitats de salut, educació i suport a col·lectius vulnerables
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> • Crear una xarxa de voluntariat o de suport mutu adreçat a la gent gran amb voluntaris per fer front als problemes de dependència, sobretot per edat, i solucionar-los: solitud, ajuda de tasques, passejades, compres, anar al banc, etc. • Organitzar aquesta xarxa a través d'un grup de WhatsApp o Telegram, que permeti canalitzar la demanda i oferta de suport, o amb un mecanisme de Banc del Temps. <p>Aquest projecte es complementaria amb accions en diversos àmbits:</p> <p><u>Benestar social:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Millorar el cablejat elèctric i de telèfon per solucionar els talls recurrents del servei. • Disposar de més serveis bancaris (caixers a tots els pobles). • Impulsar punts de trobada habilitant espais i millorant els serveis (per la gent gran, famílies amb infants...). • Crear sistemes de teleassistència a la gent gran. • Elaborar programes per facilitar l'arribada de famílies amb infants. <p><u>Salut:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Millorar el servei de salut als pobles, amb visites com a mínim un cop a la setmana. • Disposar de més farmàcies. • Impulsar formacions sobre estil de vida, hàbits, conèixer la nostra microbiota i salut intestinal. Aprendre a combatre patologies a través del nostre sistema immunitari. • Disposar de la sala de plens de l'Ajuntament o la sala rodona per la vacunació, en comptes del lavabo habilitat del CAP. • Vincular salut i natura, un tema de moda i que al Collsacabra es pot dur a terme gràcies als espectaculars paisatges que té. <p><u>Educació:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Millorar l'escolarització primària i secundària amb menjadors ben habilitats i millorant el transport per accedir a les escoles, i obrir un nou institut-escola ben planificat. • Divulgar a instituts, universitats, FP i altres la possibilitat de estades amb pagesos i ramaders (relleu generacional), amb programes de mobilitat per aquestes activitats. • Crear escoles d'ofici (ex. "granges escola"), no solament d'educació primària. • Impulsar escoles de capacitat agrícola. 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Generalitat de Catalunya: Departaments d'Ensenyament, Sanitat i Benestar Social • Ajuntaments • Ciutadania organitzada 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Gent gran • Conjunt de la població • Població jove • Famílies residents • Famílies nouvingudes
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Tècnic/a per estructurar i organitzar la xarxa de suport, resoldre dubtes, conflictes... • Inversions de millora urbana 		
Notes	Els pobles del Collsacabra ja disposen de grups de veïns i veïnes per a diversos objectius: comunicació municipal, compartir cotxe...		

Títol	Collsacabra accessible Programa d'intervencions per millorar l'accessibilitat a la via pública		
Punt del decàleg	2. Uns espais i serveis dels pobles més amables i accessibles per a les persones	Objectius	Millorar l'accessibilitat i la seguretat dels vianants als pobles Millorar els serveis, l'enllumenat i el mobiliari urbà dels pobles.
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> • Fer un accés o més a la part residencial del Pedró, descongestionar la resta del poble de l'Esquirol o bé per la Bortrana o bé per Can Gall. • Fer una part per a vianants amb arbrat i jardins a l'Esquirol: ajuntament, església, C/St. Bartomeu, amb només accés per als veïns. Així també es solucionarien els problemes de convivència entre les persones que estan als bars i els vehicles, entre d'altres. • Crear un nou aparcament (davant l'Hostal) – urbanització de darrera l'església a l'Esquirol, i per mobilitat reduïda a l'Hort del Rector, per així donar accés a la residència i al CAP. • Millorar les voreres i l'asfaltat a l'Esquirol i Cantonigròs. • Soterrar i protegir el cablejat a l'Esquirol i Cantonigròs. • Instal·lar una rampa a l'església de Rupit. • Fer un sentit únic de les dues entrades del poble que hi ha, sobretot a l'Esquirol i a Rupit. 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Ajuntaments • Diputació de Barcelona 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Conjunt de la ciutadania
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Inversions públiques per a les millores. 		
Notes	-		

Títol	Ens quedem al Collsacabra Programa per l'accés a l'habitatge		
Punt del decàleg	3. Un habitatge digne, econòmic i sostenible, especialment per a la gent jove del Collsacabra	Objectius	Revertir la pèrdua de famílies residents, i recuperar capital humà, arrelament i cultura local Evitar la gentrificació
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar un inventari d'immobles en desús • Establir un topall d'habitatges turístics • Fer una agència territorial d'habitatge per defensar que el mercat es mantingui intern: promocionar habitatge per estandarditzar i agilitzar processos • Crear una entitat de custòdia de finques/habitatges/terrenys/boscós, etc. • Elaborar un inventari del Patrimoni municipal/bisbat • Impulsar habitatges compartits per acompanyar a la gent gran amb els joves que necessiten habitatge 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Ajuntaments • Entitat de governança local ciutadana descentralitzada • Turisme / Segones residències 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Propietaris • Joves, famílies, gent arrelada al territori • Possibles nous residents, però sempre evitant la gentrificació
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Estructura de Governança del territori capaç de generar pressió i lideratge • Aliances amb altres territoris per generar pressió institucional. Per exemple es podria establir una aliança amb territoris rurals per canviar lleis i descentralitzar-les • Moratòria per frenar la pèrdua d'habitatge • Incentius per propietaris per llogar • Habitatges socials per a la gent jove 		
Notes	Es pot comptar amb el suport d'iniciatives com Sostre Cívic (https://sostrecivic.coop/), que han donat suport al procés participatiu.		

Títol	Collsacabra autosuficient Incentius per al foment de les energies renovables		
Punt del decàleg	4. Uns pobles autosuficients i eficients energèticament	Objectius	Vetllar per pobles autosuficients i eficients proporcionant incentius i elaborant plans estratègics
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar un pla energètic comunitari del Collsacabra en base a comunitats energètiques. • Instal·lar plaques solars fotovoltaïques col·lectives fora del poble (horta solar). A Tavertet, es podrien posar fora del poble o al Pla del Castell, encara que aquest últim s'hauria de mirar si és possible per normativa. El model de gestió hauria de ser una cooperativa. • Modificar la normativa (ordenances municipals) per poder instal·lar plaques solars a les cobertes dels edificis. • Instal·lar llums eficients amb sensor. No gastar diners amb llums d'alt consum energètic. • Ser un territori sense contaminació lumínica, i que serveixi de model per altres territoris. 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Ajuntaments • Veïns i veïnes 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Tots els veïns que ho desitgin
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Inversió en instal·lacions fotovoltaïques 		
Notes	-		

Títol	Línia directa Collsacabra-Vic-Barcelona Revisió dels horaris de bus i altres iniciatives per impulsar una mobilitat sostenible		
Punt del decàleg	5. Una mobilitat sostenible entre els pobles del Collsacabra i amb la resta del territori	Objectius	Promoure el transport públic entre els pobles del Collsacabra Racionalitzar el servei de transport públic per a que doni resposta a la demanda real
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> • Recuperar directes de la línia Rupit – Cantonigòs - l'Esquirol – Vic (essent de 30 minuts màxim el temps de l'Esquirol a Vic), més Barcelona (alguns). • Construir una llançadora a demanda per Tavertet , d'aquesta manera els turistes haurien de deixar el cotxe i anar amb transport públic. • Replantejar el model d'horaris i ajustar-los a la població, escolars i turistes, tenint, per lo menys, un horari de matí, un de migdia i un per la tarda. Sobretot queda molt penjat Tavertet. • Dur a terme una bona coordinació perquè els usuaris no s'hagin d'esperar a agafar el autobús i aquest no trigui tant en fer els viatges. • Habilitar un servei de vehicles municipals per transport de la gent gran. • Proporcionar, tant als turistes com als locals, un transport públic de qualitat i que passi per tots els pobles, amb punt central a Cantonigròs, i que serveixi com a element vertebrador per fer rutes guiades i paquets turístics que combinin cultura, patrimoni i turisme, afavorint, a més de la diversificació turística, la mobilitat sostenible i la creació de llocs de treball amb guies qualificats, que proporcionin una millor experiència al visitant i a la vegada serveixi com a eina de conscienciació ambiental . Aquest transport públic podria proporcionar ofertes durant la setmana per atraure més visitants de dilluns a divendres, i així desestacionalitzar l'oferta turística. 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Ajuntaments • Sagalés • Altres 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Població local • Turistes i visitants • Estudiants
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • El pressupost ja existeix, només cal reassignar-lo 		
Notes	-		

Títol	Vers un nou model agrari Programa de transició a una agricultura i ramaderia sostenibles		
Punt del decàleg	6. Una agricultura i una ramaderia regeneratives, sostenibles i ètiques, centrades en la producció local	Objectius	Apostar per una agricultura extensiva i sostenible amb l'ús de noves tecnologies Millorar les infraestructures agràries
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> • Reduir l'activitat intensiva ramadera. • Oferir alternatives viables perquè els ajuntaments vegin factible el canvi de model. • Potenciar l'agricultura regenerativa per la conservació biodiversitat. • Vigilar per lluitar contra l'incivisme. • Senyalitzar i mantenir camins rurals per preservar-los. • Millorar la pedagogia a nivell d'escoles, pobles i ajuntaments: visites pedagògiques a les granges i el territori com element de civisme i valorització. • Buscar ajut i recolzament per al manteniment de boscos i zones forestals. • Ajuntar persones amb el mateix problema i pressionar al Departament d'Agricultura. • Impulsar el recolzament entre els residents de zones rurals. • Vigilar per lluitar contra les plantacions de marihuana, però amb molta cura. 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Ajuntaments • Empresa privada • Grup de Defensa del Ter • Veïns i veïnes • Agents rurals, mossos d'esquadra, etc • Ciutadania (consciència i col·laboració) • ADF (Associacions de Defensa Forestal) 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Residents • Pagesos • Propietaris • Bestiar • Flora i fauna • Paisatge
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Especialistes • Altres models d'èxit exemplars • Subvencions • Recursos naturals 		
Notes	<p>Caldria fer un desplegament progressiu. Les accions s'han de portar a terme a llarg termini, però posant una data límit (10-15 anys).</p> <p>Probablement es crearan problemes amb les multinacionals (sobretot Tarradellas), però també amb petites empreses familiars que han adquirit el model de ramaderia intensiva.</p> <p>Una protecció més elevada del Collsacabra podria facilitar el canvi de model agrari.</p>		

Títol	Collsacabra Activa Programa de foment de l'economia local		
Punt del decàleg	7. Una economia local amb facilitats i oportunitats per a la gent jove del Collsacabra	Objectius	Potenciar una xarxa d'economia local i treball per als joves Generar oportunitats per retenir als joves amb talent al territori
Descripció	<p>Aquest programa podria treballar en dos eixos:</p> <p><u>Foment de l'emprenedoria local:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Generar un espai de <i>coworking</i> territorial comunitari. • Acompanyar l'emprenedoria: mentoria empresarial per joves emprenedors, borsa de treball del Collsacabra, etc. • Tenir en compte el valor que ja tenen al Collsacabra, creant una xarxa de recull i transmissió de coneixements per mantenir població al territori. <p><u>Foment del producte local:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Impulsar una fira d'artesans i producte local, i espais de comerç local perquè la població consumeixi els seus propis productes. • Generar una xarxa d'agrotigues del Collsacabra. • Incloure el criteri "proximitat" a les licitacions i contractacions (ajuntaments i empreses) • Crear una borsa d'espais comercials i industrials disponibles. • Potenciar el producte local en restauració. • Crear obradors compartits. • Crear una Denominació d'Origen amb un segell que indiqui la qualitat del producte i traçabilitat, o una marca comarcal (amb etiqueta o logo), que no sigui limitant o restrictiva, i evitant frau. 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Empresariat local • Administracions locals • Artesans • Productors • Restauradors • Botigues 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Joves emprenedors • Nous residents que volen establir-se al territori • Petits comerços • Turisme
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Espai comunitari per <i>coworking</i> • Finançament • Difusió/comunicació • Suport humà i administratiu 		
Notes	-		

Títol	Promoció del nostre Collsacabra Foment d'un turisme responsable i respectuós		
Punt del decàleg	8. Un turisme diversificat, repartit al llarg de l'any i respectuós amb l'entorn i la població local	Objectius	Regular la massificació turística per aconseguir un turisme sostenible Aplicar estratègies de diversificació i desestacionalització
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> • Crear punts d'informació • Promocionar rutes guiades/paquets turístics • Conscienciar • Crear aparcaments • Regular fluxos • Formar guies • Crear rutes que combinin elements naturals amb culturals per donar a conèixer el patrimoni construït que hi ha al territori i que és menys conegut, amb la intenció de diversificar el turisme i que el visitant que hi arribi no sigui tot de turisme de natura. D'aquesta forma es podrien descongestionar atractius naturals que ara estan molt massificats. • Potenciar visites durant la setmana (dies laborals) per desestacionalitzar l'oferta turística i que no es concentri solament els caps de setmana i ponts. 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Productors • Entitats locals (comerços, restaurants, etc.) • Empreses locals • Joves 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Visitants • Segones residències • Locals
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Suport públic • Professionals amb coneixements del territori • Tríptics 		
Notes	-		

Títol	L'art és cultura, la cultura és vida Espais per a la producció artística al Collsacabra		
Punt del decàleg	9. Una oferta cultural i un patrimoni material i immaterial vius i a l'abast de tothom	Objectius	Divulgar la cultura popular del Collsacabra per desenvolupar més el sentit d'identitat del territori Crear més activitats culturals i artístiques per a tots els públics Potenciar la conservació del patrimoni cultural
Descripció	Aquest projecte tractor s'estructura en dos eixos: <u>Impuls de les activitats artístiques i culturals:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Crear una entitat cultural que coordini a nivell del Collsacabra on es faci recerca dels artistes o persones amb habilitats artístiques de la zona. • Crear un espai (per exemple Can Quel, a l'Esquirol) que sigui la seu del col·lectiu artístic i de les seves activitats • Crear una aplicació (app) on es recullin totes les activitats artístiques on es visualitzin les activitats puntuals, fixes setmanals o mensuals, promoure i promocionar activitats i artistes, buscar i crear noves ofertes i obertures, i promoure la mobilitat entre pobles. • Potenciar l'artista local • Crear espais culturals pels adolescents (locals) i que ells creïn les seves activitats, fent-los participants • Promoure l'art com a eina de creixement personal <u>Conservació i difusió del patrimoni cultural:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Documentar tot el patrimoni construït que hi ha al territori i que no és tant conegut (no solament restes arqueològiques o els cingles, que és el més visitat), però sempre amb la intenció de conservar-lo: molins, camins, premses de vi, baumes, ponts, teuleries, dòlmens, ermites, tombes antropològiques, etc. • Crear alguna revista per poder documentar aquest patrimoni construït, ja que la revista Cingles va acabar desapareixent, i d'aquesta manera generar coneixement. • Promocionar les cases de pagès que hi ha al territori, molt singulars i amb molta història, fent visites locals per exemples un cop l'any. • Crear alguna mena d'activitat excursionista on hi pugui participar tothom qui vulgui, per exemples escolars, i on s'hi facin també activitats de conscienciació per respectar el territori. Seria una forma de creació de coneixement del territori. 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Ajuntaments • Artistes • Veïns • Propietaris • Entitats educatives 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Població local • Escoles – Treballs de Recerca
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • L'espai cultural i coordinador/s • Junta cultural representativa de col·lectius i pobles • Recursos econòmics, humans i naturals 		
Notes	-		

Títol	Model de governança propi del Collsacabra Coproducció i coordinació d'iniciatives		
Punt del decàleg	10. Una població tant escolar com adulta conscienciada, crítica i responsable	Objectius	Promoure l'apoderament de la ciutadania i la consolidació d'una governança participativa.
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> • Mantenir la participació de la ciutadania i els agents socials en la planificació estratègica per al futur del Collsacabra, i incorporar nous adherits i coneixedors. • Crear d'un òrgan de governança descentralitzada per a l'impuls i seguiment de canvis al Collsacabra. • Impulsar i desenvolupar els projectes tractor de forma coordinada amb mecanismes de seguiment, avaluació i control. • Recollir noves propostes de que vagin ampliant i millorant la perspectiva del futur del Collsacabra, amb la participació dels agents i sectors implicats. • Implicar i sumar més persones i sectors econòmics per fer d'aquest projecte un projecte col·lectiu, promovent l'adhesió al decàleg de CollsacabraFutur. • Empoderar i capacitar la població per a la seva participació, amb formació i recursos. • Cercar finançament per a la posada en marxa d'iniciatives. 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Ajuntaments • Diputació de Barcelona • Veïns i veïnes 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Ciutadania • Agents del territori
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Suport tècnic i econòmic 		
Notes	-		